

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 23 stycznia 2014 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie

W związku z konsultacjami społecznymi projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Wielki Bytyń, wnosimy następujące uwagi i wnioski:

1. Za cel ochrony dla siedliska 3140 proponujemy wyraźnie postawić zahamowanie urbanizacji w otoczeniu jeziora, oraz ograniczenie antropopresji na jezioro, w tym zapewnienie konsekwentnego przestrzegania regulacji prawnych wynikających ze statusu rezerwatu przyrody.
2. Za cel ochrony dla jeziora Wielki Bytyń w perspektywie realizacji PZO proponujemy przyjąć osiągnięcie bardzo dobrego, a nie tylko dobrego stanu ekologicznego jeziora – tj., że względu na szczególne walory przyrodnicze, cel ten dla tego jeziora powinien być bardziej rygorystyczny, niż wynikający z Ramowej Dyrektywy Wodnej cel dla każdego jeziora w Polsce!
3. Jako działanie ochronne dla jeziora Wielki Bytyń wnosimy przyjąć 100% podłączenie miejscowości Nakielno do kanalizacji, a w pozostałych miejscowościach zlewni jeziora 100% podłączenia do kanalizacji lub zagwarantowania gromadzenia ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i ich regularnego wywozu, przy zapewnieniu że ścieki oczyszczone odprowadzone będą poza zlewnię jeziora Wielki Bytyń. Konieczne jest także (przewidziana już w projekcie) regularna kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych.
4. Samo ustanowienie planu ochrony dla rezerwatu przyrody nie jest odpowiednim działaniem ochronnym dla ochrony obszaru Natura 2000, ponieważ skutki tego działania będą zależą od treści tego planu. W PZO powinny więc zostać określone, z punktu widzenia wymogów przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, warunki brzegowe, jaki plan ochrony rezerwatu powinien spełniać, tym bardziej że warunki takie zostały wypracowane w ramach prac nad PZO. Plan powinien przewidywać:
  - kontynuację dotychczasowych zasad udostępnienia j. Wielki Bytyń do żeglarstwa: tylko 16.06-30.10, tylko wsch. część jeziora, tylko przystanie w Drzewoszewie, Nakielnie AKŻ, Próchnówku; wykluczać organizację regat dla >60 łodzi; organizacja regat dla 21-60 łodzi dopuszczalna najwyżej 4 razy w roku przez najwyżej 12 dni łącznie;

- udostępnienie do żeglarstwa obwarowane zakazem wpływania w szuwały, dobijania do brzegu poza przystaniami, kotwiczenia w obrębie łąk ramienicowych, nakazem posiadania na łodzi środków do zabrania fekaliów (dotyczy wszystkich łodzi, także wykorzystywanych do realizacji rybactwa);
- kontynuację dotychczasowych zasad udostępnienia do kąpieli, rekreacji, pływania sprzętu wodnego: tylko w promieniu 300 m od plaż Drzewoszewie, Nakielnie AKŻ, Nakielnie wsi, Próchnówku; z możliwą legalizacją pomostów publicznych w każdym z tych miejsc, likwidację nielegalnych pomostów;
- kontynuację dotychczasowych zasad rybactwa na jez. Wielki Bytyń – jako sposobu ochrony rodzimych populacji sielawy i siei;
- ewentualne odstrzały kormorana ograniczone do minimalnych ilości (nie więcej niż 10 osobników rocznie) – wyłącznie jako „odstrzał w celu płoszenia” i tylko jeżeli nie byłyby sprzeczne z przepisami o ochronie zwierząt, z wymogami ochrony innych przedmiotów ochrony w rezerwacie przyrody, ani z wymogami ochrony Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków.
- kontynuację i wyegzekwowanie dotychczasowych zasad udostępnienia jez. Wielki Bytyń i jez. Bobkowe do wędkarstwa (tylko wyznaczone odcinki brzegu j. Wielki Bytyń, tylko pomosty i limitowana liczba łodzi na j. Bobkowym, zakaz zanęcania);
- monitoring wszystkich form udostępnienia rezerwatu do rekreacji, turystyki, rybactwa, w tym także w zakresie przestrzegania zasad tego udostępnienia; udostępnienie może być utrzymywane tylko pod warunkiem że nie dochodzi do łamania jego zasad częściej niż incydentalnie;
- wygaszenie rybactwa i wędkarstwa na jez. Głębokie, w związku z upływem terminu umowy oddania w użytkowanie rybackie;
- kontynuację dotychczasowej tradycji ochrony ścisłej i biernej strefy brzegowej jeziora;
- ochronę strefy brzegowej (las i litoral) w rej. Nakielna – z możliwością rozważenia, jeżeli nie będzie to sprzeczne z potrzebami ochrony rezerwatu, organizacji ścieżki edukacyjnej od wsch. strony zatoki Nakielskiej, w rejonie powstającej kolonii zabudowy lotniskowej na pn.-wsch. od Nakielna, jednak bez możliwości budowy pomostów i wyznaczania miejsc do kąpieli w tym rejonie;
- kontynuację dotychczasowej ochrony biernej (ściśle lub czynnej bez wykonywania zabiegów) siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 91D0, 91E0, jeziora Mały Bytyń i rz. Piławki, otoczenia torfowisk;
- eliminację, w miarę możliwości, inwazyjnych obcych gatunków roślin;
- w leśnych zbiorowiskach zastępczych: powolną przebudowę lub naturalną sukcesję w kierunku drzewostanu Dbb-Bk, w miarę możliwości przy wykorzystaniu naturalnych procesów, z założeniem pozostawiania do naturalnej śmierci wszystkich sosen i in. drzew starszych niż 100 lat, nawet mimo ich obcości ekologicznej.

5. Program działań ograniczających eutrofizację ze źródeł rolniczych w zlewni jeziora Wielki Bytyń powinien przewidywać obligatoryjnie, a nie fakultatywnie: W przypadku produkcji nawozów naturalnych lub kiszzonek, gromadzenie z wykorzystaniem bezpiecznych dla środowiska urządzeń gromadzenia o pojemności > 6 miesięcznej

produkcji. Nie nawożenie w grudniu, styczniu i lutym, a nawozami mineralnymi także w październiku, listopadzie i marcu. Pozostawienie stref nieużytkowanych rolniczo na co najmniej 5 m od wszystkich oczek wodnych, cieków i rowów, nie stosowanie nawozów naturalnych ani mineralnych na odległość co najmniej 20 m od oczek wodnych, cieków i rowów

6. Zabudowa na wyspach jeziora Wielki Bytyń jest niewątpliwie niekorzystna dla funkcjonowania obszaru Natura 2000 i rezerwatu przyrody. W pierwszej kolejności konieczne jest sprawdzenie jej stanu formalno-prawnego, w kierunku zbadania możliwości prawnych jej usunięcia. Nie należy dopuszczać żadnych procedur ani działań „legalizacyjnych” w stosunku do tej zabudowy. Jeżeli okaże się, że właściciele zabudowy nie mają aktualnie praw do gruntu, to zabudowa powinna być zlikwidowana. Gdyby okazało się, że właściciele zabudowy posiadają prawa do zabudowy i gruntu, należy podjąć działania w kierunku wykupu tych praw i likwidacji zabudowy. Dopiero w trzeciej kolejności, gdyby żadna z opcji likwidacji zabudowy nie znalazła podstaw prawnych, należy podejmować próby minimalizacji oddziaływania zabudowy i pobytu ludzi na środowisko i ekosystem jeziora.
7. Metodyki GIOŚ są obecnie dostępne dla wszystkich siedlisk i gatunków, będących przedmiotami ochrony w obszarze. Wpis „jeżeli jest dostępna” nie jest konieczny.
8. Monitoring siedliska 3140 powinien być, w stosunku do metodyki GIOŚ, rozszerzony o kartowanie rozmieszczenia łąk ramienicowych w całym jeziorze co ok. 10 lat; można to efektywnie wykonać metodą hydroakustyczną wspomaganą punktowym pobieraniem prób i oznaczaniem gatunków ramienic.
9. Dla ochrony obszaru kluczowe jest ograniczenie możliwości urbanizacji otoczenia jeziora Wielki Bytyń. Zarówno w działaniach ochronnych, jak i w ustaleniach do studiów i planów zagospodarowania przestrzennego, należałoby tu przyjąć, wypracowane w ramach prac nad PZO szczegółowe zasady, tj. wyraźne wskazanie:
  - - obszarów, na których nie powinna być lokalizowana nowa zabudowa,
  - - obszarów, na których ewentualna lokalizacja nowej zabudowy, możliwa pod warunkiem dowodu braku znacząco negatywnego oddziaływania na obszar, wymagałaby szczególnej staranności, w tym zachowania minimalnej powierzchni działek, zachowania minimalnej powierzchni czynnej.

tak jak było to we wcześniejszym projekcie PZO poddawanych konsultacjom (mapa – Załącznik 7 do ówczesnego projektu).

z poważaniem